

128162 - Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: "Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri verildi." Sözü ne anlama gelmektedir?

Soru

Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in: "Biliniz ki bana, Kur'an ve onun benzeri verildi."
Sözünün anlamı nedir?

Detaylı cevap

Hamd, yalnızca Allah'adır.

"Bu hadis, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-'den sâbit olarak gelen sahih hadislerdendir.

Hadiste geçen

﴿وَمِثْلَهُ ...﴾

﴿...مَعَهُ﴾ anlamı: Yani Allah

Teâlâ, O'na Kur'an'dan başka bir vahiy vermiştir ki, o da Kur'an'ı tefsir eden ve anlamını açıklayan sünnettir.

﴿وَأَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الذِّكْرَ لِتُبَيِّنَ ...﴾

﴿لِلنَّاسِ مَا نُزِّلَ إِلَيْهِمْ وَلَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ﴾

[سورة النحل من الآية: 44]

"(Ey elçi!) Sana da Zikri (Kur'an'ı) indirdik ki insanlara kendileri için indirileni açıklayasın, ta ki düşünüp öğüt alsınlar."[\[1\]](#)

Dolayısıyla Allah Teâlâ

O'na Kur'an'ı vahyettiği

gibi, sünneti de vahyettiği. Sünnet; namaz, zekât, oruç, hac, dîn ve dünya işleri gibi konularla ilgili olarak Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve

sellem-‘den sâbit olan hadislerdir. Buna göre sünnet; Allah Teâlâ’nın, risâleti kemâle erdirmek ve tebliği tamamlamak için Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-‘e vahyettiği ikinci vahiydir.

Sünnet;

Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-‘in, söz, fil ve takriri (onayı) ile ümmetine açıkladığı hadisleridir.

Örneğin

şu sözlerinde olduğu gibi:

إِنَّمَا
الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ
كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ
وَرَسُولِهِ، فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ
كَانَتْ هِجْرَتُهُ
إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ
يَتَزَوَّجُهَا، فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ
إِلَيْهِ. [متفق عليه]

“Ameller, ancak niyetlere göre geçerlilik kazanır. Herkes ancak (ameliyle) niyet ettiği için karşılığını alır. Kimin hicreti, (niyet ve kasıt olarak) Allah ve elçisi için ise, onun hicreti (sevap ve ecir olarak) Allah ve elçisi içindir. Kimin de hicreti dünyadan bir menfaat elde etmek ya da bir kadınla evlenmek için ise, onun da hicreti, hicret ettiği gâye içindir.”[2]

لَا
يَقْبَلُ اللَّهُ صَلَاةَ أَحَدِكُمْ إِذَا أَحْدَثَ حَتَّى يَتَوَضَّأَ. [رواه
البخاري]

“Biriniz (önden ve arkadan çıkan şeyler gibi, abdesti bozan şeylerle) abdesti bozulunca, abdest almadıkça, Allah onun namazını kabul etmez.”[3]

لَا تُقْبَلُ صَلَاةٌ بِغَيْرِ طُهُورٍ وَلَا صَدَقَةٌ مِنْ
{. غُلُولِ}

[رواه مسلم]

“Abdestsiz
namaz ve
(savaşta elde edilen)

ganîmetten
çalınan maldan verilen sadaka kabul olunmaz.”[4]

{
الصَّلَوَاتُ الْخَمْسُ،
وَالْجُمُعَةُ إِلَى الْجُمُعَةِ، كَفَّارَاتٌ لِمَا بَيْنَهُنَّ، مَا لَمْ تُغَشَّ
[رواه مسلم] الْكَبَائِرُ.

“Büyük
günahlar işlemeyi kasetmediği sürece, beş vakit namazlar ile
Cuma namazı, öteki Cuma’ya kadar arada işlenen
(küçük)
günahlara keffârettir.”[5]

Bunun gibi
kulların ihtiyaç duydukları her konuda ve Allah -azze ve celle-’nin
kitabı Kur’an-ı Kerim’in tefsiri hakkında daha nice sahîh
hadisler vardır. -Allah’ın salât ve selâmı, O’nun üzerine
olsun-.

Bu vahiy

(yani sünnet); Allah Teâlâ'nın kendisine vahyettiği, Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in de onu ümmetine haber verip beyan ettiği bir vahiydir. Dolayısıyla sünnet; anlam olarak Allah Teâlâ'dan bir vahiydir. Fakat Nebi -sallallahu aleyhi ve sellem-'in sözüdür.

Nitekim

yukarıda geçen şu hadiste olduğu gibi:

إِنَّمَا
الْأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ، وَإِنَّمَا لِكُلِّ امْرِئٍ مَا نَوَى، فَمَنْ
كَانَتْ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ
وَرَسُولِهِ، فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى اللَّهِ وَرَسُولِهِ، وَمَنْ
كَانَتْ هِجْرَتُهُ
إِلَى دُنْيَا يُصِيبُهَا أَوْ امْرَأَةٍ
يَتَزَوَّجُهَا، فَهِيَ هِجْرَتُهُ إِلَى مَا هَاجَرَ
إِلَيْهِ. [متفق عليه]

“Ameller, ancak niyetlere göre geçerlilik

kazanır. Herkes ancak (ameliyle) niyet

ettiğinin karşılığını alır. Kimin

hicreti, (niyet ve kasıt olarak) Allah ve elçisi için ise, onun

hicreti (sevap ve ecir olarak) Allah ve elçisi içindir. Kimin de hicreti

dünyadan bir menfaat elde etmek ya da bir kadınla evlenmek için ise, onun

da hicreti, hicret ettiği gâye içindir.”[6]

الْبَيْعَانِ بِالْخِيَارِ مَا لَمْ يَتَفَرَّقَا، فَإِنْ
صَدَقَا وَبَيَّنَّا بُورِكَ لَهُمَا فِي بَيْعِهِمَا، وَإِنْ كَتَمَا وَكَذَبَا
مُحِقَّتْ بَرَكَتُهُ بَيْعِهِمَا. [رواه البخاري ومسلم]

“Satıcı

ile alıcı birbirlerinden ayrılmadıkları sürece

(yaptıkları alışveriş işlemini bozmakta) muhayyerdirler. Eğer onlar doğru söyler ve (gerekli) açıklamalarda bulunurlarsa, alışverişleri bereketlendirilir. Eğer yalan söyler ve (eşya ile paranın kusurları gibi, açıklanması gereken şeyleri) gizlerlerse, alışverişlerinin bereketi yok edilir.”^[7]

Yine, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in Rabbi -azze ve celle-’den rivâyet ettiği Kudsî hadisler de O’na verilen ikinci vahyin kapsamına girer. Dolayısıyla Kudsî hadisler de bir vahiydir ve Allah Teâlâ’nın sözlerindedir. Fakat Kudsî hadisler, Kur’an hükmünde değildir.

Kudsî hadise örnek, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem-’in, Rabbi -azze ve celle-’den rivâyet ettiği şu hadistir:

يَا عِبَادِي! إِنِّي حَرَمْتُ الظُّلْمَ عَلَى نَفْسِي،
وَجَعَلْتُهُ بَيْنَكُمْ مُحَرَّمًا، فَلَا تَظَالَمُوا، يَا عِبَادِي كُلُّكُمْ
! ضَالٌّ إِلَّا مَنْ هَدَيْتُهُ، فَاسْتَهْدُونِي أَهْدِكُمْ، يَا عِبَادِي
كُلُّكُمْ جَائِعٌ إِلَّا مَنْ أَطْعَمْتُهُ، فَاسْتَطْعِمُونِي أَطْعِمَكُمْ، يَا
عِبَادِي! كُلُّكُمْ عَارٍ إِلَّا مَنْ كَسَوْتُهُ، فَاسْتَكْسُونِي أَكْسُكُمْ
يَا عِبَادِي! إِنَّكُمْ تُحْطِئُونَ بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ، وَأَنَا أَعْفِرُ
الدُّنُوبَ جَمِيعًا، فَاسْتَغْفِرُونِي أَعْفِرْ لَكُمْ، يَا عِبَادِي! إِنَّكُمْ
لَنْ تَبْلُغُوا صَرْفِي فَتَضْرَبُونِي وَلَنْ تَبْلُغُوا نَفْعِي، فَتَنْفَعُونِي
يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ وَجِنَّكُمْ
كَانُوا عَلَى أَنْفِي قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ مِنْكُمْ مَا زَادَ ذَلِكَ فِي
مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ وَإِنْسَكُمْ
وَجِنَّكُمْ كَانَ عَلَى أَفْجَرِ قَلْبِ رَجُلٍ وَاحِدٍ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ
مِنْ مُلْكِي شَيْئًا، يَا عِبَادِي! لَوْ أَنَّ أَوْلَكُمْ وَأَخْرَكُمْ

وَإِنْسَكُمْ وَجَنَّتُمْ قَامُوا فِي صَعِيدٍ وَاحِدٍ فَسَأَلُونِي فَأَعْطَيْتُ
كُلَّ إِنْسَانٍ مَسْأَلَتَهُ، مَا نَقَصَ ذَلِكَ مِمَّا عِنْدِي إِلَّا كَمَا
يُنْقَضُ الْمُخَيِّطُ إِذَا أُدْخِلَ الْبَحْرَ، يَا عِبَادِي! إِنَّمَا هِيَ
أَعْمَالُكُمْ أَحْصَيْتُمُوهَا لَكُمْ، ثُمَّ أُوفِّيْكُمْ بِهَا، فَمَنْ وَجَدَ
حَيْرًا، فَلْيَحْمَدِ اللَّهَ، وَمَنْ وَجَدَ غَيْرَ ذَلِكَ، فَلَا يُلُومَنَّ
إِلَّا نَفْسَهُ. [رواه مسلم]

“Ey kullarım! Ben nefsimi
zulmü haram ettim, onu sizin aranızda da haram kıldım.
Öyleyse birbirinize zulmetmeyin.

Ey kullarım! Hidâyet verdiklerim dışında hepiniz
(doğru yoldan)
sapmışsınızdır. Öyleyse benden hidâyet isteyin ki size
hidâyet edeyim!

Ey kullarım! Benim yedirdiklerim dışında hepiniz
açlıksınız. Öyleyse benden yiyecek isteyin ki size yiyecek
vereyim!

Ey kullarım! Benim giydirdiklerim dışında hepiniz
çıplaksınız! Öyleyse benden giyinme talep edin ki sizi
giydireyim!

Ey kullarım! Siz gece ve gündüz günah işliyorsunuz. Ben ise bütün
günahları affediyorum. Öyleyse benden mağfiret isteyin ki sizi
bağışlayayım.

Ey kullarım! Bana zarar verme mevkiine
ulaşamazsınız ki bana zarar veresiniz! Bana fayda sağlama
mertebesine de ulaşamazsınız ki bana menfaat
sağlayasınız.

Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz;
insanlarınız ve cinleriniz hepsi de sizden en muttaki bir
insanın kalbi üzere olsaydınız, bu benim mülkümde hiç bir
şeyi zerre miktar artırmazdı.

Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz;
insanlarınız ve cinleriniz, sizden en fâcir (günahkâr) bir kimsenin kalbi üzere
olsaydınız, bu benim mülkümde zerre kadar bir şey eksiltmezdi.

Ey kullarım! Eğer sizin öncekileriniz ve sonrakileriniz;
insanlarınız ve cinleriniz bir düzlükte toplanıp bana talepte
bulunsaydınız, ben de her insana istediğini verseydim, bu, benim
nezdimde olandan, iğnenin denize batırıldığı
zaman meydana gelen eksilme kadar bir noksanlık ancak meydana getirirdi.

Ey kullarım! Bunlar sizin amelleriniz, onları sizin için
sayıyorum. Sonra bunların
karşılığını size vereceğim.
Öyleyse sizden kim bir hayırla karşılaşırsa Allah'a
hamd etsin. Kim de hayır değil de başka bir şey bulursa,
kendinden başka bir şeyi kınamasın (başına geleni kendinden bilsin).”[8]

Bütün bunlar, Allah Teâlâ'nın şu
sözü kapsamına girer:

وَالنَّجْمِ إِذَا هَوَىٰ * مَا ضَلَّ صَاحِبُكُمْ ﴿١﴾
(وَمَا عَوَى * وَمَا يَنْطِقُ عَنِ الْهَوَىٰ * إِنَّ هُوَ إِلَّا وَحْيٌ يُوحَىٰ)
[سورة النجم الآيات: 1-4]

“Battığı zaman yıldıza andolsun

ki, arkadaşınız (Muhammed

-sallallahu aleyhi ve sellem- haktan) sapmadı ve azmadı. O (Muhammed -sallallahu aleyhi

ve sellem-) hevâsına

göre konuşmaz. O (Kur'an ve sünnet), vahyedilen vahiyden başka bir şey değildir.”[9],[10]

[1] Nahl Sûresi: 44

[2] Buhârî, hadis no: 54, Müslim, hadis
no: 1907/155

[3] Buhârî, hadis no: 6954. Müslim, hadis
no: 2/225

[4] Müslim

[5] Müslim, hadis no: 233

[6] Buhârî, hadis no: 54, Müslim, hadis
no: 1907/155

[7] Buhârî ve
Müslim

[8] Müslim,
Ebu Zer'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet etmiştir.

[9] Necm

Sûresi: 3-4

[10] “Mecmû’ Fetâvâ İbn-i
Baz”, c: 25, s: 58-61